

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(3)
สารบัญ	(6)
สารบัญแผนที่	(13)
ตาราง	(25)
บทนำ	(27)
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 1	1
คำไหว้ครู	1
รายพระนามของกษัตริย์	2
รายพระนามกษัตริย์ในอินเดีย	4
การเปลี่ยนศักราช / พระนางจามเทวีแห่งหริภุญไชย	4
พญาลวจงกราช	7
เชื้อสายของพญาลวจักราช	7
พญาเจือง	10
เชื้อสายของพญาเจือง	12
พญามังราย	13
พญามังรายทรงขยายพระราชอำนาจ	15
พญามังรายทรงสร้างเมืองเชียงราย	16
พญามังรายทรงส่งอ้ายฟ้าไปเมืองหริภุญไชย	17
ขุนเครื่องกบฏต่อพญามังราย	19
พญาแก้วมาอุสสาภิเสกพญามังราย	19
พญามังรายและพญาจ่าเมืองเอากันเป็นสหายกัน	21
พญาจ่าเมืองแห่งเมืองพะเยา และพญาร่วงแห่งเมืองสุโขทัย	22
สัญญาไมตรีของสามกษัตริย์	25
อ้ายฟ้าปองยี่บา	26

ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 2	30
ได้เวียงละพูน	32
สร้างเวียงกุมกาม	33
สร้างเจดีย์กู่คำ สร้างวัดกานโถม	33
พญามังรายเสด็จเมืองหงสาวดี	35
แยกจากเมืองใต้	36
เอาสัพพชังแต่อังวะมา	38
พญามังรายทรงสร้างเมืองเชียงใหม่	40
พญาร่วงและพญาเงี้ยวเมืองพระราชอาคันตุกะของพญามังราย	43
ก่อเวียงเชียงใหม่	46
สงครามกับพญาเบิก	46
ขุนครามช่วยพญามังรายทำศึก	47
สงครามได้เริ่มขึ้นแล้ว	49
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 3	51
พญาไชยสงคราม	53
พญามังรายกับราชบุตร 3 พระองค์	54
พญามังรายสวรรคต / พญาแสนพูนขึ้นครองราชย์	55
ขุนศรีเมืองเชียงแสน	56
เจ้าพ่อท้าวหน้าท่อมถูกเนรเทศไปเชียงตุง	58
พญาแสนพูนเป็นกษัตริย์เชียงใหม่	58
พญาไชยสงครามสวรรคต / พญาคำฟูปกครองเมืองเชียงใหม่	59
สร้างเมืองเชียงแสน	60
สร้างหอกกลอง 3 เมือง	61
พญาแสนพูนสวรรคต / พญาคำฟูขัดแย้งกับน่าน	62
ทำสงครามกับแพร์ / พญาคำฟูกับสหทัยชื้อจ้วง	63
พญาคำฟูสวรรคต / พญาผายูขึ้นเป็นกษัตริย์	64
กือนากินเมือง	66
พญาเกือนาสวรรคต / เลื่อนงานถวายพระเพลิงพระบรมศพ	66
วีรสตรีผู้กล้าหาญ	67
พระบรมศพผ่านเข้าประตูเมืองไม่ได้ / พญาแสนเมืองมาเป็นกษัตริย์	67
ท้าวมหาพรหมปกครองเชียงราย / พญาแสนเมืองมายกทัพไปตีสุโขทัย	68

พญาแสนเมืองมาสร้างเจดีย์หลวง	69
พญาสามฝั่งแกนเป็นกษัตริย์	70
สุโขทัยยกทัพมาช่วยทำวชิรกุฎกา	71
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 4	74
สงครามกับห่อที่เชียงแสน	74
สงครามกับห่ออีกครั้ง	75
พระราชประวัติพญาติโลกราช	76
เพทุบายของสามเด็กน้อย	77
พญาติโลกราชขึ้นเป็นกษัตริย์ / สามเด็กข้อยยิดหอคำและบทลงโทษ	78
พญาติโลกราชทรงโปรดปรานหมื่นลกนคร	78
พญาสามฝั่งแกน หรือ สามประยาแม่ใน	79
หมื่นเซริงสามใจหาญขอกองทัพจากอยุธยา	80
สงครามกับอยุธยา	81
สงครามกับน่าน	82
ชาวแก้วช่วยให้สงครามกับแพร์ยูติ	83
ความปราชัยของน่าน	83
สงครามกับหลวงพระบาง และลือเมืองของ	84
ยุทธิสเถียงแห่งเมืองพิษณุโลก / พญาติโลกราชเสด็จสองแคว	85
พญาติโลกราชไปรบเมืองขวา (หลวงพระบาง)	85
สงครามกับลือ / เชียงใหม่และอยุธยาส่งสายลับ	86
สงครามกับเมืองใต้	88
สงครามที่เมืองสองแคว	89
สงครามกับกลุ่มเมืองลือ / อยุธยายกทัพมาเชียงใหม่	91
พญาไต้เอกบวช	93
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 5	95
นักบวชชาวพม่ากับแผนการทำลายเชียงใหม่	97
พญาติโลกราชยกทัพไปตีเมืองในรัฐชาน	99
แม่ท้าวหอมุก และหมื่นคังนครตาย	100
แควมตักศิการเมืองน่าน	101
นโยบายการทูตกับห่อ	102

ห้อมาถามเอาเครื่องบูรณาการ	104
ระบบภาษีใหม่ สงครามกับละว้า (ลัวะ) และเชียงตุง	104
นโยบายการทูตและสงครามกับเมืองใต้ และน่าน	105
พญาออกเชียงรายถูกเนรเทศ และพญาเมืองแก้วขึ้นเป็นกษัตริย์	106
สงครามกับเมืองใต้และเมืองปง	107
ซ่อมกำแพงเมืองเชียงใหม่	108
สงครามปราบเงี้ยว / พระราชกรณียกิจของพญาเมืองแก้ว	109
สงครามกับเชียงตุง	110
พระเมืองแก้วตาย พระเมืองเกษแทน	110
การก่อสร้าง ไฟไหม้ และพระราชานุเคราะห์	111
เนรเทศพญาเมืองเกษเกล้า และการกลับขึ้นครองราชย์ครั้งที่สอง	111
มหาเทวีจิรประภาภักษัตริย์เชียงใหม่ / อยุทธยาภทพมาเชียงใหม่	112
กองทัพจากเมืองนาล้อมเชียงใหม่	113
อยุทธยาภทพมาตีเชียงใหม่	114
พญาอุปโยวราชเสด็จมาจากเมืองล้านช้าง	116
บ้านเมืองเกิดกบฏ	117
การรุกรานจากแพร่ / พญาอุปโยวราชสละราชบัลลังก์ / พญาแม่กุขึ้นเป็นกษัตริย์	118
เจ้าฟ้ารัฐขานยกกองทัพมาตีเชียงแสนและเชียงราย	118
พญาแม่กุเสด็จลำปางเห็นอุบาทว์	119
การรุกรานจากกษัตริย์หงสาวดี	119
ตั้งเชียงใหม่ตราบเสียมเมือง	120
หงสาวดี เชียงแสน เชียงแจ้ และลื้อ	121
เส้นทางเสด็จลาวของพญาแม่กุ	122
พญาแม่กุฟื้นพม่า / พระนางวิสุทธเทวีขึ้นเป็นกษัตริย์	
พม่าปกครองเชียงใหม่	123
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 6	125
พระเจ้าบุเรงนองสวรรคต / สงครามกับอยุธยาและหลวงพระบาง	125
กษัตริย์พม่าปกครองเชียงใหม่	127
พระเจ้าสุทโธทรมราชาแต่งตั้งพญาทิพเนตร	127
เจ้านายจากแพร่ปกครองเชียงใหม่	128

มังแรนราปกครองเชียงใหม่	128
เชียงแสน บ่เข้ากับเชียงใหม่	128
เทพสิงห์ก่อการจลาจล	129
เจ้าองค์คำปกครองเชียงใหม่	130
เจ้าจันปกครองเชียงใหม่	132
จลาจล / โป่อพยพคามนียัดเชียงใหม่	133
लगบอกเหตุความเลื่อมของพม่าในล้านนา	135
พระยาจำบ้านกบฏที่เชียงใหม่	136
ลำปางกบฏ	137
ความเป็นมาของทิพจักษ์	138
การต่อสู้ที่วัดพระธาตุลำปางหลวง	138
ทิพจักษ์เป็นเจ้าเมืองลำปาง	139
เจ้าฟ้าชายแก้วหนีไปแพร่	140
การแทรกแซงของพม่าในล้านนา	141
การดำเนินน้ำพิสูจนั้	142
ลูกหลานของเจ้าฟ้าชายแก้ว	142
พม่าโจมตีอยุธยา	143
ล้านนาต่อต้านพม่า	144
เชียงใหม่ขอความช่วยเหลือจากสยาม	146
เจ้ากาวิละช่วยเจ้าฟ้าชายแก้ว	146
สมเด็จพระเจ้าตากสินแต่งตั้งเจ้าเมือง	147
สงครามกับพม่าที่ทำดินแดง	148
พม่ายึดเชียงใหม่อีกครั้ง	149
สยามจัดการปกครองในภาคเหนือ	149
อำนาจสยามในล้านนา	150
การสถาปนาราชวงศ์จักรี	151
พระยามังราวชิรปราการกำแพงแก้ว เจ้าเมืองเชียงใหม่	152
ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 7	153
พระเจ้ากาวิละ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่	153
พม่าโจมตีล้านนา	155
เหตุการณ์ในกรุงอังวะ	156

พระเจ้ากาวิละเยือนบางกอก	157
พม่าโจมตีล้านนาอีกครั้ง	158
เจ้าฟ้าชายแก้วให้โอวาท	159
ทำบุญดอยสุเทพ / พม่าโจมตีอีก	160
ตาก / ระแหง / เถิน	162
ญวนมารบล้านช้าง / พม่าที่เมืองฝาง	163
สะแบงหม่องฟุง / การโจมตีเชียงแสน	163
กิจกรรมด้านศาสนา	164
จากป่าซางมาเชียงใหม่	164
พม่าโจมตีอีกครั้ง	165
เมืองปู้	166
ชื่อใหม่ของเมืองเชียงใหม่	167
การโจมตีเมืองในรัฐไทใหญ่ / เจ้าฟ้าขอขึ้นกับเชียงใหม่	168
ราชาจอมหง	169
เมืองในเชียงตุง พม่า และลาว	171
เยือนบางกอก / พระเจ้าเชียงใหม่	172
กลับคืนเชียงใหม่	172
พิธีอุสสาภิเษก	173
ยึดเมืองเชียงแสนคืน	173
ติดตามนาขวาแห่งเชียงแสน	174
เรื่องเมืองเชียงตุง	175
เยือนบางกอก	176
วัดอินทขิล / ยกทัพไปเมืองยาง เมืองแลม	176
ยกทัพไปเมืองยอง เมืองเงิน เมืองลื้อ	177
ยกทัพไปเชียงขวาง	178
เมืองวะ	179
ลึบสองพันนา	180
ชาวคอย : ข้า	180
กลับเชียงใหม่ / ไปเยือนบางกอก	181
อุปราชเดินทางกลับเชียงใหม่	182

ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ผูก 8	184
บูรณะฟื้นฟูเมืองเชียงใหม่	184
พระเจ้ากาวิละให้โอวาท	186
ยกทัพไปรัฐชาน	187
ช่วยเมืองเชียงรุ่ง	187
พม่ายกทัพมาตีล้านนา	188
วัดพระสิงห์ / ยกทัพไปเมืองเงิน	190
ส่งมอญไปบางกอก	191
พระเจ้ากาวิละพิราลัย	192
ตำนานพระนอนขอมม่วงแล	193
พุทธทำนายเกี่ยวกับล้านนา	194
พระพุทธรเจ้าและละว้า (ลัวะ)	195
คำทำนายของพระอินทร์	196
พระเกศธาตุ และดินพระจากหงสาวดี	197
พระเจ้ากาวิละและพระอนุชาช่วยให้คำทำนายเป็นจริง	198
หิ้งหวงผู้หญิง	198
พิธีอุสสาภิเษก	199
พระธาตุจอมทอง / การขุดคลองในเชียงใหม่	199
ยกทัพไปเมืองป๋น	201
กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา	201
พระเจ้าช้างเผือกพิราลัย	202
พระเจ้าสุภัทรา	203
พระเจ้าสุภัทราออกผนวช	203
การแสวงหาผู้มีบุญมาเป็นเจ้าเมือง	204
ปล่อยบุสรส / กสิยุค	205
พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยสวรรคต / น้ำท่วมเชียงใหม่	206
พระเจ้าสุภัทราพิราลัย	207
ทำบุญเมือง	208
พระเจ้าพุทธวงศ์เชียงใหม่	209
กบฏเจ้าอนุเวียงจันทน์	211
ยกทัพไปเมืองเลง	211
บรรณานุกรม	213

แผนที่

	หน้า
1. ทวีปเอเชียภาคพื้นทวีป	(14)
2. ภายในทวีปเอเชียภาคพื้นทวีป	(15)
3. แคว้นเชียงใหม่	(16)
4. แคว้นชาน (ไทใหญ่)	(17)
5. ไทจีน (เชียงตุง)	(18)
6. ไทลื้อ (สิบสองปันนา)	(19)
7. เมืองเชียงใหม่	(20)
8. เมืองเชียงแสน	(21)
9. เมืองเชียงราย	(22)
10. เมืองลำพูน	(23)
11. เมืองลำปาง	(24)

ตาราง

1. ราชพระนามกษัตริย์ ตั้งแต่พญาลวจักราชถึงพญามังราย	(25)
2. ราชพระนามพญามังรายถึงพญาพุทธวงศ์	(26)